

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:९, पद: सह-विभागीय प्रबन्धक
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण:-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क:-२००
द्वितीय चरण:-	अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क:-३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:-२००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	तर्कयुक्त विश्लेषणात्मक प्रश्न	६ प्रश्नX१० अङ्क=६०	३ घण्टा
				समस्या समाधानमुलक प्रश्न	२ प्रश्नX२० अङ्क=४०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	तर्कयुक्त विश्लेषणात्मक प्रश्न	६ प्रश्नX१० अङ्क=६०	३ घण्टा
				समस्या समाधानमुलक प्रश्न	२ प्रश्नX२० अङ्क=४०	

२.द्वितीय चरण:

पूर्णाङ्क:-३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य:-

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणी (Short notes) सोध्न सकिने छ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिका हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानुन, ऐन, नियम, विनियम तथा नीति परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा तोकिए अनुसार हुनेछ। परीक्षा योजनामा उल्लेख भए बमोजिमका तर्कयुक्त/विश्लेषणात्मक र समस्या समाधानमुलक प्रश्न पाठ्यक्रमका जुनसुकै एकाइबाट पनि सोध्न सकिनेछ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएको माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति: २०८२/०३/२५

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:९, पद: सह-विभागीय प्रबन्धक
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथमपत्र :-प्रशासन र व्यवस्थापन
खण्ड (क) - ५० अङ्क
(३ प्रश्न× १० अङ्क, १ प्रश्न × २० अङ्क)

१. शासकीय प्रबन्धका विविध पक्षहरू

- १.१ शासकीय (Governance) प्रबन्धको अवधारणा र विशेषता
- १.२ नयां सार्वजनिक शासकीय प्रबन्ध (New public governance) र यसका विविध पक्ष
- १.३ संविधानवाद, संवैधानिक विकास र नेपालको संविधान
- १.४ संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तह शासन (Federal, provincial and local level governance) र अन्तर सम्बन्ध
- १.५ राज्यशक्तिको बाँडफाँड, शक्ति पृथकीकरण र सन्तुलन
- १.६ लोकतान्त्रिक मूल्य मान्यता र नेपालमा यसको अवस्था
- १.७ कार्यसञ्चालनमा सहकार्यका मोडल

२. सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापन (Public Sector Management)

- २.१ सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापनको नविनतम प्रवृत्ति
- २.२ व्यवस्थापनका विविध पक्ष:- उत्प्रेरणा, मनोबल, नेतृत्व, निर्णय प्रकृया, संगठनात्मक व्यवहार, समूहकार्य र समूह गतिशीलता, कार्य संस्कृति
- २.३ विपद व्यवस्थापन (Disaster Management), परिवर्तन व्यवस्थापन (Change Management), संकट व्यवस्थापन (Crisis management), जोखिम व्यवस्थापन (Risk Management), सहभागितामुलक व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन, स्रोत व्यवस्थापन, प्रविधि व्यवस्थापन
- २.४ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन
- २.५ जवाफदेहिता, नैतिकता, व्यवसायिकता तथा संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व
- २.६ सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापनमा अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रणाली

३. विकास

- ३.१ विकासको अवधारणा र यसका विविध पक्ष
- ३.२ विकासका आयाम - मानव विकास, गरिबी निवारण, जलवायु परिवर्तन, विश्वव्यापीकरण, आर्थिक उदारिकरण, समावेशी विकास, आर्थिक कुटनीति, वैदेशिक सहायता
- ३.३ दिगो विकास लक्ष्यह र नेपालको प्रयास
- ३.४ नेपालमा योजनावद्ध विकास, उपलब्धी र चुनौती तथा चालु आवधिक योजनामा कृषि, उद्योग, व्यापार, वाणिज्य, वातावरण र सोसँग अन्तरसम्बन्धित विषय
- ३.५ आयोजना/परियोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- ३.६ विपद संवेदनशील विकास र हरित विकासको अवधारणा

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:९, पद: सह-विभागीय प्रबन्धक
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
खण्ड (ख) - ५० अङ्क
(३ प्रश्न× १० अङ्क, १ प्रश्न × २० अङ्क)

४. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन

- ४.१ नेपालको अर्थ व्यवस्था सम्बन्धी अवधारणा
- ४.२ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन (सार्वजनिक आय, खर्च तथा ऋण)
- ४.३ नेपालका आर्थिक विकासका पक्ष (कृषि, उद्योग, पर्यटन, पूर्वाधार, पर्यावरण संरक्षण, वैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण)
- ४.४ वित्त नीति तथा मौद्रिक नीति,
- ४.५ सार्वजनिक वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी एवं सार्वजनिक कोषको उपयोगमा नैतिक पक्ष
- ४.६ नेपालमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन, मध्यमकालीन खर्च संरचना (MTEF)
- ४.७ नेपालको सार्वजनिक संस्थान तथा पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको लेखा (IFRS /NFRS) सम्बन्धी अवधारणा तथा लेखापरीक्षण
- ४.८ नेपालका सार्वजनिक संस्थान तथा पब्लिक कम्पनी लिमिटेडको वित्तीय स्रोत परिचालन

५. सार्वजनिक सेवा प्रवाह व्यवस्थापन

- ५.१ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, आधारभूत मान्यता (Values) विशेषता, सेवाको प्रारूप निर्माण, व्यवस्थापन र चुनौती
- ५.२ सरकार तथा सार्वजनिक संस्थान तथा कम्पनीबाट प्रवाह गरिने सेवा र सेवाको एजेन्सीफिकेशन तथा बजारीकरण
- ५.३ सेवाको मूल्यांकन, पृष्ठपोषण तथा गुनासो व्यवस्थापन
- ५.४ नागरिक शिक्षा, नागरिक कर्तव्य, सेवाप्रवाहमा नागरिक संलग्नता
- ५.५ सेवा प्रवाहमा विद्युतीय शासन (E-Governance) को प्रयोग

६. विविध

- ६.१ सामाजिक न्याय र सामाजिक सुरक्षा
- ६.२ संगठित अपराध : विद्युतीय अपराध (Cybercrime), मिलेमतो (Cartelling), एकाधिकार (Monopoly), भ्रष्टाचार र मुद्रा निर्मलीकरण
- ६.३ विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अन्तर्राष्ट्रिय वित्त संस्था, एशियाली विकास बैंक, दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय सहयोग संगठन (SAARC) र BIMSTEC सम्बन्धी जानकारी
- ६.४ संयुक्त राष्ट्रसंघ (UNO), विश्व व्यापार संगठन (WTO), खाद्य तथा कृषि संगठन (FAO), विश्व खाद्य कार्यक्रम (WFP)

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:९, पद: सह-विभागीय प्रबन्धक
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीयपत्र:- सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) - ५० अङ्क

(३ प्रश्न×१० अङ्क, १ प्रश्न ×२० अङ्क)

१. लेखा र लेखा प्रणाली

- १.१ लेखाको अवधारणा, आधारभूत तत्व र उद्देश्य
- १.२ लेखा प्रणाली: अर्थ, आवश्यकता, आर्थिक कारोवारको विश्लेषण, लेखाङ्कनका चरण
- १.३ सरकारी लेखा प्रणालीको सिद्धान्त र नेपालमा यसको प्रयोग
- १.४ खातासूची (Charts of Accounts) प्रणालीको आवश्यकता तथा सरकारी वित्तीय तथ्यांक सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय आबद्धताको उपलब्धी
- १.५ नगदमा आधारित लेखा प्रणाली, प्रोदभावी लेखा प्रणाली, प्रतिबद्धता लेखा प्रणाली, कोष लेखा प्रणाली
- १.६ वित्तीय, लागत तथा व्यवस्थापकीय लेखा प्रणाली
- १.७ लेखामानको अर्थ तथा नेपाल लेखामान (Nepal Accounting Standard-NAS)
- १.८ नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (Nepal Public Sector Accounting Standards-NPSAS), नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन मान (Nepal Financial Reporting Standards-NFRS)
- १.९ सार्वजनिक सम्पति, जिन्सी तथा धरौटी लेखा
- १.१० लेखा ढाँचाका महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट स्वीकृत फारामहरु
- १.११ वित्तीय जवाफदेहिता र नेपालमा यसको प्रयोग

२. लेखापरीक्षण प्रणाली र आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विविध पक्ष

- २.१ लेखापरीक्षणको अवधारण तथा आधारभूत सिद्धान्त, प्रकार, महत्व एवं उपादेयता
- २.२ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अवधारणा, आवश्यकता र अभ्यास
- २.३ सरकारी तथा संगठित क्षेत्र लेखापरीक्षणमान
- २.४ आर्थिक अनुशासन र वित्तीय व्यवस्थापन र लेखापरीक्षण
- २.५ सार्वजनिक जवाफदेहिताको अवधारणा र त्यसको प्रयोग
- २.६ बेरुजु र बेरुजु फल्ल्यौट सम्बन्धी व्यवस्था
- २.७ सरकारी स्वामित्वका संगठित संस्थाको लेखापरीक्षण व्यवस्था
- २.८ नेपालको सार्वजनिक खरिद प्रणाली र यसको वर्तमान अवस्था
- २.९ बजेट चक्र: बजेट निर्माण, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन
- २.१० सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन: सार्वजनिक आय, सार्वजनिक खर्च र सार्वजनिक ऋण

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

(३ प्रश्न×१० अङ्क, १ प्रश्न ×२० अङ्क)

३. सार्वजनिक संस्थान र कम्पनी सम्बन्धी जानकारी

- ३.१ नेपालमा सार्वजनिक संस्थान/कम्पनीको आवश्यकता, उपलब्धी र संभावना
- ३.२ व्यवसायिक शासकीय पद्धति

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:९, पद: सह-विभागीय प्रबन्धक

खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.३ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, संगठनात्मक संरचना, स्रोत व्यवस्थापन, उपादेयता तथा वर्तमान अवस्था, संस्थागत सुधारका प्रयास, संभावना र चुनौती
- ३.४ सार्वजनिक संस्थान/कम्पनीको स्वायत्तता र व्यवसायिकता
- ३.५ साविकमा नेपाल खाद्य संस्थान र नेशनल ट्रेडिङ लिमिटेडले गर्दै आएका कामको सामान्य जानकारी
- ३.६ कम्पनीको व्यापार विविधीकरण, प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता, आन्तरिक तथा बाह्य व्यापारका संभावना
- ३.७ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको व्यवसायिक योजनाको आवश्यकता र प्रारूप
- ३.८ नेपालमा वस्तु तथा सेवाका गुणस्तर सम्बन्धी मापदण्ड, संस्थागत व्यवस्था, गुणस्तर नियन्त्रण र प्रयोगशाला
- ३.९ कम्पनीले संचालन गर्ने खरिद विक्री, भण्डारण, कुटानी पिसानी, ब्राण्डिङ, प्याकेजिङ, ढुवानी सम्बन्धी विषय
- ३.१० कम्पनीले प्रयोगमा ल्याएको बजारीकरण रणनीति एवं अनलाइन विजिनेस पोर्टल सम्बन्धी जानकारी
- ३.११ चालु आवधिक योजना र चालु आ.व. को नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेटमा खाद्य व्यवस्थासंग अन्तरसम्बन्धित विषय
- ३.१२ कम्पनीको चालु आ.व. को नीति तथा बजेट सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ३.१३ कम्पनीको अचल सम्पत्ति व्यवस्थापनका उपयुक्त रणनीति
- ३.१४ कम्पनी र प्रदेश एवं स्थानीय तहबीच सहकार्यको संभावित क्षेत्र र सहकार्यको मोडल
- ३.१५ खाद्यान्न लगायत अन्य वस्तु तथा सेवा व्यापार, खरिद प्रक्रिया, निकासी पैठारी, लेखाङ्कन र भुक्तानी विधि तथा प्रक्रिया एवं ओभर ड्राफ्ट तथा अन्य कर्जा सम्बन्धी जानकारी
- ३.१६ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीका सरोकारवाला, साझेदार तथा सहयोगी निकाय
- ३.१७ नेपालमा खाद्यान्न उत्पादनको वर्तमान अवस्था, माग आपूर्ति तथा बजारीकरणको व्यवस्था
- ३.१८ खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य सम्प्रभूता, पौष्टिकता सम्बन्धी अवधारणा, अवस्था तथा कम्पनीको भूमिका

४. सेवासँग सम्बद्ध कानुनी व्यवस्थाहरू

- ४.१ नेपाल सरकारको कृषि, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति सम्बन्धी नीति सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ४.२ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको प्रबन्धपत्र र नियमावली
- ४.३ संस्थान ऐन, २०२१
- ४.४ कम्पनी ऐन, २०६३
- ४.५ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड कर्मचारी सेवा, शर्त र सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०७९
- ४.६ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी खरिद तथा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७९
- ४.७ खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर ऐन, २०८१
- ४.८ खाद्य अधिकार तथा खाद्य सम्प्रभूता सम्बन्धी ऐन, २०७५ र नियमावली, २०८०
- ४.९ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ४.१० आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड

स्तर: अधिकृत, सेवा/समूह:-प्रशासन/लेखा, तह:९, पद: सह-विभागीय प्रबन्धक

खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.११ आयकर ऐन, २०५८ (परिच्छेद १, ७, ८, १२)
- ४.१२ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- ४.१३ सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
- ४.१४ उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन, २०७५, उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०७६
- ४.१५ मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७४ करारसम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
- ४.१६ राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४